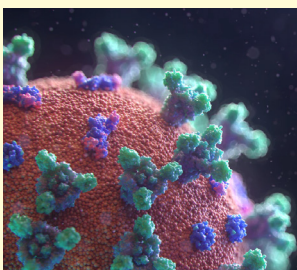

WWW.MZZPR.ORG.MK

ЧИСТЕЊЕ И ДЕЗИНФЕКЦИЈА ВО УСЛОВИ НА COVID-19

Одржувањето на нашето работно ојкружување чисто и ојсштранување на несаканиите бактерии и вируси е важен начин да се спречи ширењето на Новиот коронавирус COVID-19. Со правилно чистење и дезинфекција, бактериите и вирусите можат да се елиминираат или држат на минимум со што ќе ја намалиме можноста за развој и ширење на инфекцијата и подобрување на целокупното здравје на вработените.

Што е COVID-19?

Кои се симптомите?

Како се шири?

Коронавирусите се големо семејство на вируси кои можат да предизвикаат заболување кај животните или луѓето. Кај луѓето е познато дека неколку корона바이러스 предизвикуваат респираторни инфекции кои се движат од обичната настинка до поешки заболувања како што е Тежок акутен респираторен синдром (SARS). Најновиот откриен коронавирус е COVID-19.

Болеста може да се шири од личност до личност преку мали капки од носот или устата кои се шират кога некое лице инфицирано со COVID-19 кашла или издишува капки. Луѓето можат да се заразат со COVID-19 ако ги вдишат капките од заразено лице или да дојраат заразени површини, а потоа да ги дојраат очите, носот, устата.

Ошто, вирусот Корона е малку веројатно да преживее долго кога капките произведени од кашлање и кивање ќе се исушат. Проблемот е да се знае „колку време ќе потрае вирус да се исуши и да стане неинфективен. Брзината со која се случува тоа зависи од тоа дали вирусот е во воздухот или на некоја површина. Тековните докази сугерираат дека COVID-19 може да остане на површини за неколку часа, па дури и денови на различни типови површини.

Времетраењето за кое COVID 19 вирусот може да преживее на различни површини зависи многу од факторите како што се:

- количина на загадена телесна течност
- температура и влажноста на животната средина

Чистењето на видливите нечисти површини проследено со дезинфекција е најдобра практична мерка за спречување на COVID 19.

1. Општо

- Процесот на чистење и дезинфекција во повеќето работни средини го спроведува надворешна компанија за чистење.
- Сите лица кои вршат чистење и дезинфекција мора да имаат соодветна обука, да бидат запознаени со проценката на ризикот, да имаат пристап до Листите со безбедносни информации на хемикалиите што ги користат во процесот на чистење и дезинфекција.
- Чистењето и дезинфекцијата на производствената и друга техничка опрема треба да бидат разгледани од тимот на одржување и Стручното лице за безбедност и здравје при работа во однос на проценка на постојните ризици.

2. Чистење

- Постои разлика помеѓу чистење и дезинфекција.
- Чистењето се однесува на отстранување на бактерии, нечистотии и загадувања од површините. Чистењето не ги убива бактериите, но со нивно отстранување, го намалува нивниот број и ризикот од ширење на инфекција.
- Чистењето е суштински дел од процесот на дезинфекција бидејќи чистењето го намалува натрупувањето на нечистотии и овозможува дезинфекцијата да се изврши ефикасно.
- Ако површините се валкани, тие мора да се исчистат пред дезинфекција со детергент или сапун и вода.

3. Дезинфекција

- Дезинфекција се однесува на употреба на хемикалии за да се убијат бактерии и вируси на површини. Со овој процес не мора да значи дека ќе ги исчисти валканите површини или ќе ги отстрани бактериите, но со убивање бактериите и вирусите на површината по чистењето, може дополнително да го намали ризикот од ширење на инфекција.
- Целиот органски материјал и нечистотија мора да се отстранат прво со производ за чистење пред употреба на средства за дезинфекција.
- Дезинфекциските сретства се наменети само за дезинфекција по чистењето и не се замена за чистење, освен ако не се комбинирани производ за дезинфекција и детергент.

4. Препорачани производи за дезинфекција на корона вирус

- Согласно Европскиот центар за превенција и контрола на болести- European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC) Биоцидните производи кои имаат вируцидна активност и се авторизирани согласно регулативата за биоцидни продукти BPR (Biocidal Product Regulation) се ефикасни против корона вирусот SARS-CoV-2. Повеќе информации за биоцидни продукти може да најдете на веб страната на Европската агенција за хемикалии- European Chemicals Agency ECHA: <https://echa.europa.eu/information-on-chemicals>
- Доколку користите производи од пазарот на САД, за регистрираните сретства за дезинфекција кои се користат во домаќинствата и се ефективни против човечкиот корона вирус, може да најдете повеќе информации на веб страната на Агенцијата за заштита на животната средина на САД- United States Environmental Protection Agency (EPA) на следниот линк: <https://www.epa.gov/pesticide-registration/list-n-disinfectants-use-against-sars-cov-2>

Производите кои се EPA-одобрени со потврда против вирусни патогени својства врз основа на податоците колку е тешко да ги убијат вирусите, се очекува да бидат ефективни против COVID-19. Потребно е да се следат инструкциите од производителот за сите производи за чистење и дезинфекција (во однос на концентрација, метод на нанесување и време на контакт, итн.).

1. Алтернативно, дезинфекција на површините со 0.1% натриум хипохлорит или 62-71% етанол значително ја намалува инфективноста на корона вирусот на површините при 1 минута време на дејствување односно изложеност.
2. Дезинфекциското сретство може да биде течно, во спреј и како марамички за бришење. Секогаш имајте во предвид дека:
 - спрејовите се погодни и за тврда и за мека (ткаенина) површина
 - марамичките за бришење се погодни за тврди, не-порозни површини

5. Разредени раствори

Разредениот раствор може да се користи ако доколку е соодветен за површината. Може да се користи 0,1% натриум хипохлорит (NaClO) (разредување 1:50, ако се користи белило за домаќинство, кое обично е во почетна концентрација од 5%) за дезинфекција на поголеми површини.

- Потребно е да се провере дали производот има неизминат рок на траење.
- Никогаш не смее да се меша белило за домаќинство (натриум хипохлорит) со амонијак или друго сретство за дезинфекција.
- Дезинфекциското сретство со неизминат рок ќе биде ефикасно против коронавирусите кога правилно ќе се разреди.
- При растворање и примена потребно е да се следат упатствата на производителот, и да се обезбеди соодветна вентилација.
- Сите садови што се користат за чување на раствори на производи за чистење и дезинфекција треба да бидат чисти, јасно обележани и да имаат датум на истекување врз основа на упатствата на производителот за нивната стабилност. Пред повторно да се наполнат потребно е темелно да се исчистат и исушат и никогаш да не се дополнуваат - користете ги до означениот датум на траење.

Инструкции за примена на раствор од 0,1% натриум хипохлорит

Работните површини и контактните површини на опремата можат да се дезинфицираат со растворот од 0,1% натриум хипохлорит .

- Нанесете распрскување од растворот со шише за прскање со цел да се навлажнат целните површини.
- Осигурете се дека целната површина останува влажна минимум 60 секунди, а потоа избришете ја со сува крпа.
- За дезинфекција на електрика, вклучувајќи прекинувачи, тастатури, монитори и лаптопи, нанесете на крпа и избришете - Не прскајте директно на електронските уреди.

Инструкции за подготвување на раствор од 0,1% натриум хипохлорит

Ова упатство се применуваат за разредување на сретство за белење кое се користи во домаќинствата и обично содржи 5-6% натриум хипохлорит со цел да се направи 0,1% раствор погоден за дезинфекција на површини. Не користете ги мерењата дадени подолу за белило кое содржи повеќе од 6% натриум хипохлорит.

Прочитајте ги информациите за предупредување дадени на садот на производот и листот со безбедносни информации (Safety Data Sheet). При подготвување на растворот носете заштитни очила и ракавици изработени од нитрил, винил или друг непропуслив материјал.

Подготовка на раствор

1. Осигурајте се дека садот е чист.
2. Прикачете етикета на садот за да ја идентификувате нејзината содржина.
3. Прво, пополнете го садот приближно половина полн со чиста вода. Користете ладна или вода на собна температура.
4. Следно, измерете 1 3/4 чаши или 414 мл белило и додадете го во водата. Избегнувајте распрснување и излевање.
5. Потоа додадете повеќе вода за да го наполните садот до ознаката 3,8 литри.
6. Затворете го горниот дел од садот за да спречете да се истури.

Забелешка: Секогаш додајте вода прво, а потоа додавајте белило.

Разредувањето на белилото за домаќинство (5-6% натриум хипохлорит) со вода е во сооднос на еден дел од белилото до 47 делови вода (1:47) за да се добие 0,1% раствор што е погоден за дезинфекција на површини.

За подготовка на дезинфикациски раствор може да се користи и онлајн калкулатор - Chlorine Dilution Calculator. <https://www.publichealthontario.ca/en/health-topics/environmental-occupational-health/water-quality/chlorine-dilution-calculator>

Носете ракавици за еднократна употреба кога чистите и дезинфицирате површини. Ракавиците треба да се исфрлат по секое чистење. Ако се користат ракавици за повеќекратно користење, тие треба да бидат одредени само за чистење и дезинфекција на површините за COVID-19 и не треба да се користат за други намени. По отстранувањето на ракавиците веднаш треба да се измијат рацете со сапун и топла вода.

6. Потребни количини од дезинфекциски сретства:

Потребно е редовно да се следи количината на овие материјали и потребно е да се одржува соодветно ниво на залиха. Доколку има недостаток веднаш да се набави и потполни потребната количина.

- Раствор од белило или друг дезинфециенс..... 1kg за 100 m2
- Етанол 80% или изопропил алкохол 75 1 литар за 100 вработени
- Сет за дезинфекција за итна употреба за една локација

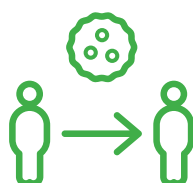
При набавка на залиха секогаш треба да се провери законската регулатива во однос на максимално дозволени количини на хемикалии. Во однос на условите за магационирање и управувањето со отпадот секогаш треба да се следат упатствата од SDS листите.

7. Чистење и дезинфекција на фреквентно допирани површини

Нашите раце секојдневно доаѓаат во контакт со илјадници предмети, многу од тие објекти и површини се допирани и од други лица. Фреквентно допирани површини можат да бидат: маси, кваки на врати, електрични прекинувачи, бироа, тоалети, мијалници итн.

- Фреквентно допираните површини треба да бидат чистени колку е можно повеќе.
- Персоналот ангажиран за чистење на работната средина треба да носи лична заштитна опрема додека ги изведува работните активности. Вообичаената лична заштитна опрема (работна униформа – која по соблекување е исперена машински на соодветна температура – ракавици) е доволна за заштита при чистење на генералните површини на локацијата.
- Исто така по чистењето и дезинфекцијата и опремата за чистење треба да биде соосветно исчистена. (Реупотребливите крпи, џогери, машини за чистење треба исто така добро да се исперат).

Област	Фреквенција	Со што
Работни површини, контролни панели & заеднички алат (читач на баркодови, електрични преносни алатки, екрани/табли, палетари/виљушкари)	Секоја смена	<ul style="list-style-type: none"> • Неутрален детергент за чистење И • Вируцидно дезинфекциско сретство ИЛИ • 0.1% sodium hypochlorite ИЛИ • 70% ethanol <p>Дезинфекциски раствор – 0.1% sodium hypochlorite NaClO (растворен 1:50, доколку почетната концентрација на sodium hypochlorite е 5%).</p>
Транспортни сретства за превоз на вработени – седишта, потпирачи за раце,рукохвати,врати, прозорци	Секоја смена	<ul style="list-style-type: none"> • Неутрален детергент за чистење И • Вируцидно дезинфекциско сретство ИЛИ • 0.1% sodium hypochlorite ИЛИ • 70% ethanol <p>Дезинфекциски раствор – 0.1% sodium hypochlorite NaClO (растворен 1:50, доколку почетната концентрација на sodium hypochlorite е 5%).</p>

Канцелариски работни станици & столови, врати, рачки на врати, прекинувачи, шкафови и зедничка опрема	Дневно	<ul style="list-style-type: none"> • Неутрален детергент за чистење И • Вируцидно дезинфекциско сретство ИЛИ • 0.1% sodium hypochlorite ИЛИ • 70% ethanol <p>Дезинфекциски раствор – 0.1% sodium hypochlorite NaClO (растворен 1:50, доколку почетната концентрација на sodium hypochlorite е 5%).</p>
Сали за состаноци (маси & столови, телефони, далечински управувачи, прекинувачи и др)	Дневно	<ul style="list-style-type: none"> • Неутрален детергент за чистење И • Вируцидно дезинфекциско сретство ИЛИ • 0.1% sodium hypochlorite ИЛИ • 70% ethanol <p>Дезинфекциски раствор – 0.1% sodium hypochlorite NaClO (растворен 1:50, доколку почетната концентрација на sodium hypochlorite е 5%).</p>
Менза, канцелариска кујна, зони за одмор (маси & столови, рачки на фрижидери, микропечки, машини за кафе, вендинг машини)	Секоја смена	<ul style="list-style-type: none"> • Неутрален детергент за чистење И • Вируцидно дезинфекциско сретство ИЛИ • 0.1% sodium hypochlorite ИЛИ • 70% ethanol <p>Дезинфекциски раствор – 0.1% sodium hypochlorite NaClO (растворен 1:50, доколку почетната концентрација на sodium hypochlorite е 5%).</p>
Славини и други површини на водени диспанзери	На секои 2 часа	<ul style="list-style-type: none"> • Вируцидно дезинфекциско сретство ИЛИ • 0.1% sodium hypochlorite ИЛИ • 70% ethanol <p>Дезинфекциски раствор – 0.1% sodium hypochlorite NaClO (растворен 1:50, доколку почетната концентрација на sodium hypochlorite е 5%).</p>
Рецепција/Влезни патеки (пулт, пенкала, салон за гости)	Секој ден	<ul style="list-style-type: none"> • Неутрален детергент за чистење И • Вируцидно дезинфекциско сретство ИЛИ • 0.1% sodium hypochlorite ИЛИ • 70% ethanol <p>Дезинфекциски раствор – 0.1% sodium hypochlorite NaClO (растворен 1:50, доколку почетната концентрација на sodium hypochlorite е 5%).</p>
Employee locker rooms (floor, benches, taps, showers, toilets, switches, door and door handles)	Секоја смена	<ul style="list-style-type: none"> • Неутрален детергент за чистење И • Вируцидно дезинфекциско сретство ИЛИ • 0.1% sodium hypochlorite ИЛИ • 70% ethanol <p>Дезинфекциски раствор – 0.1% sodium hypochlorite NaClO (растворен 1:50, доколку почетната концентрација на sodium hypochlorite е 5%).</p>

Медицински кабинет, Соба за прва помош, Соба на медицинска сестра	По секоја интервенција	<ul style="list-style-type: none"> • Неутрален детергент за чистење И • Вируцидно дезинфекциско сретство ИЛИ • 0.1% sodium hypochlorite ИЛИ • 70% ethanol <p>Дезинфекциски раствор – 0.1% sodium hypochlorite NaClO (растворен 1:50, доколку почетната концентрација на sodium hypochlorite е 5%).</p>
Просторија за возачи на камиони/ чекални	Секоја смена	<ul style="list-style-type: none"> • Неутрален детергент за чистење И • Вируцидно дезинфекциско сретство ИЛИ • 0.1% sodium hypochlorite ИЛИ • 70% ethanol <p>Дезинфекциски раствор – 0.1% sodium hypochlorite NaClO (растворен 1:50, доколку почетната концентрација на sodium hypochlorite е 5%).</p>
Тоалети	3 пати на смена	<ul style="list-style-type: none"> • Неутрален детергент за чистење И • Вируцидно дезинфекциско сретство ИЛИ • 0.1% sodium hypochlorite ИЛИ • 70% ethanol <p>Дезинфекциски раствор – 0.1% sodium hypochlorite NaClO (растворен 1:50, доколку почетната концентрација на sodium hypochlorite е 5%).</p>

8. Проверка на материјална компатибилност

Список на компатибилност на производот за чистење и дезинфекција треба да биде вклучен во упатствата на производителот или да се обезбеди од производителот на барање.

Ако упатствата на производителот не се достапни, погледнете ја табелата за компатибилност на материјалот и најдобрите практики за употреба на вообичаени средства за дезинфекција:

Дезинфекциско сретство	Материјална компатибилност	Најдобри практики за користење
Базирано на хлор / хипохлорит	Корозивно за метал	Концентрацијата не треба да надмине 1000 ppm или 0.1%. <ul style="list-style-type: none"> • Исплакнете ја опремата со чиста вода по дезинфекција.
Алкохол (60-80%)	Може да предизвика оштетување на пластични цевки, силикон и гума и да ги влоши површините со лепак	Добро за дезинфекција на мала опрема или уреди што можат да се потопат

9. Чистење и дезинфекција на локација после изложеност на потврден случај на COVID 19

Доколку имаме сомнителен или потврден случај на заразен вработен со COVID 19, се препорачува:

1. доколку е можно да се затворат сите области и да почекаме да започне чистењето и дезинфекцијата. Тоа е обид да се минимизира потенцијалната изложеност.
2. да се отворат вратите и прозорците на самото место за да се зголеми циркулацијата на воздухот
 - За подрачјето каде што болниот вработен е задржан во изолација, треба да се применат следните упатства:
3. Исчистете и дезинфицирајте ја целата заедничка област каде вработениот работел и се движел.
4. Персоналот ангажиран во чистење на работната средина во која престојувало сомнителното или потврдено лице со COVID-19, треба да носи опрема за лична заштита и тоа:
 - хируршка маска
 - заштитна униформа и еднократна пластична престилка
 - ракавици.
5. Хигиена на рацете треба да се врши секој пат по отстранување на нараквици или маската.
6. Отпадниот материјал произведен за време на чистењето треба да се стави во посебна кеса, која може да се фрли во медицинскиот отпад.

Што се очекува од вас:

- Обезбедете обука на компанијата или вработените одговорни за чистење и дезинфекција по ова упатство
- Осигурете се дека одобрен дезинфициенс со вируцидна активност против SARS-CoV-2 коронавирус се користи за дезинфекција во вашата работна средина или осигурете се дека алтернативниот дезинфекциски раствор се користи при потребната концентрација на раствор
- Обезбедете ги SDS лист(листите со безбедносни информации) за сите нови производи за дезинфекција и контролирајте го спроведувањето на сите мерки од производителот
- Проверете го нивото на залиха на дезинфекциски материјали
- Прегледајте ја материјалната компатибилност во врска со употребената дезинфекција на површините
- Редовно проверувајте ги работните средини за да проверите дали се спроведуваат потребните мерки за чистење и дезинфекција.

10. Референци

World Health Organization. Water, sanitation, hygiene, and waste management for the COVID-19 virus Interim guidance, 19 March 2020.

European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). ECDC TECHNICAL REPORT

Disinfection of environments in healthcare and nonhealthcare settings potentially contaminated with SARS-CoV-2, March 2020.

Centers for Diseases Control and Prevention, Coronavirus disease 2019 (COVID 19), Detailed Disinfection Guidance. Available from: <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/prevent-getting-sick/disinfecting-your-home>.

Persistence of coronaviruses on inanimate surfaces and their inactivation with biocidal agents, Journal of Hospital Infection 104 (2020) 246e251.

WWW.MZZPR.ORG.MK

Подготвено од Ирена Тасева, стручно лице за БР

МАКЕДОНСКО ЗДРУЖЕНИЕ ЗА ЗАШТИТА ПРИ РАБОТА
ул. Востаничка бр.2/7, 1000 Скопје, Македонија
поштенска адреса: поштенски фах 908
tel./fax: +389 (0)2 / 2774 868
www.mzzpr.org.mk | kontakt@mzzpr.org.mk